

УДК 355/359.07

В. А. ЄВТУШОК,

*викладач кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки факультету
№ 3 Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9165-6296>*

О. С. ЛИЖНИК,

*курсант групи Ф – 3 – 14 – 2 факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

У статті розглянуто особливості підготовки поліцейських в контексті розвитку та модернізації сектору безпеки і оборони України. Авторами виокремлено важливість курсу тактико-спеціальна підготовка та запропоновано розширення курсу такими дисциплінами як військова топографія та військово - інженерна підготовка.

Ключові слова: *Національна поліція, тактико-спеціальна підготовка, безпека, оборона, екстремальні умови.*

Події, які останні декілька років відбуваються у нашій державі свідчать про необхідність реформування сектору безпеки та оборони України. У зв'язку з цим нагальним питанням є підготовка кадрів для правоохоронних органів за стандартами

європейських країн. Модернізація даних органів покликана реально посилити спроможність нашої держави протистояти агресії, гарантувати мирне майбутнє України як суверенної, демократичної і правової держави, а також забезпечити кадрами функціонування національної системи своєчасного виявлення, запобігання і нейтралізації зовнішніх та внутрішніх загроз національній безпеці [3, 5].

Як визначено у Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, яка була прийнята 4 березня 2015 року рішенням Ради національної безпеки і оборони України, основні зусилля з розвитку сектору безпеки і оборони будуть зосереджені на поетапному та узгодженому нарощуванні оперативних спроможностей сил безпеки і оборони та рівня їх готовності до невідкладного реагування на виклики й загрози національній безпеці України. Невід'ємною складовою цього є розбудова ефективної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для силових структур.

Для ефективного розвитку сектору безпеки і оборони в сучасних умовах передбачається:

- запровадження інтегрованої системи освіти, бойової і спеціальної підготовки персоналу у секторі безпеки і оборони із залученням викладачів, інструкторів із держав – членів НАТО і ЄС, формування нової культури безпеки зі збереженням за необхідності спеціалізації та індивідуалізації системи підготовки кадрів;
- підвищення фахового рівня персоналу сектору безпеки і оборони, забезпечення його високої мотивації до належного виконання завдань за призначенням;
- підвищення ефективності підготовки наукових кадрів та функціонування системи кадрового забезпечення науково-технологічної і освітньої діяльності.

Основною метою реформування та розвитку сектору безпеки і оборони є формування та підтримання спроможностей, що дасть змогу гарантовано забезпечити адекватне і гнучке реагування на весь спектр загроз національній безпеці України, раціонально використовуючи наявні у держави можливості і ресурси [2].

Для досягнення визначеної мети планується реалізувати комплекс завдань, зокрема, реформування підготовки фахівців для підрозділів Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції, які є складовими сектору безпеки та оборони.

У Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України передбачено забезпечити поетапну трансформацію закладів освіти Міністерства внутрішніх справ України, а також реформувати систему відбору на службу та професійну підготовку працівників Національної поліції України.

Згідно до статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1].

Одним із головних завдань Національної поліції, які визначені статтею 2 вище зазначеного закону, є забезпечення публічної безпеки і порядку.

Свої функції із забезпечення публічної безпеки і порядку працівники Національної поліції виконують як у повсякденних умовах, так і за надзвичайних обставин, пов'язаних із затриманням озброєних злочинців, попередженням або припиненням групових порушень публічного порядку і масових безпорядків у населених пунктах, ліквідацією наслідків природного лиха, великих виробничих аварій і катастроф.

Крім того, на підрозділи Національної поліції покладені великі і відповідальні завдання із забезпечення порядку в екстремальних ситуаціях, зокрема під час участі в антитерористичній операції.

Здатність поліцейських успішно виконувати покладені на них важливі завдання в екстремальних ситуаціях визначаються:

- станом системи управління;
- реальністю планування;
- всебічною забезпеченістю заходів.

Усе це є рішучим фактором високої професійної підготовки співробітників Національної поліції України.

Практика показує, що поліцейські у таких умовах часто виявляються недостатньо підготовленими, в їх діях відсутня чіткість, оперативність.

Здійснюються серйозні порушення в розстановці сил і засобів, в організації, управлінні діями нарядів і підтримці з ними зв'язку, в матеріально-технічному забезпеченні, не приділяється необхідної уваги захисту особового складу. Все це призводить до негативних наслідків при веденні спеціальних операцій.

Тому під час підготовки поліцейських досить важливим є курс тактико-спеціальної підготовки. Вивчення предмета «Тактико-спеціальна підготовка» дасть змогу ознайомитися з тактикою дій розшукових нарядів, основами ведення спеціальних операцій, особисто брати участь у плануванні й організації дій розшукових нарядів.

Під час вивчення тактико-спеціальної підготовки курсанти вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання розглядають наступні питання:

- правові підстави і порядок застосування спеціальних засобів, спеціальної і бойової техніки, вогнепальної зброї;
- вивчення бойових порядків, що використовуються при охороні публічного порядку та масових заворушеннях;
- використання маневрами силами і засобами при проведенні спеціальних операцій, а також методикою управління цими силами;
- вивчення та розробка тактичних засобів та прийомів дій в екстремальних ситуаціях.

Під екстремальними ситуаціями розуміють такі умови обстановки, які вимагають від керівників прийняття і втілення в життя неординарних рішень, а від усього особового складу – максимального напруження психічних і фізичних зусиль. Такі умови характерні в мирний час, як правило, при стихійному лихові, великих аваріях і катастрофах на підприємствах, а також при різкому загостренні оперативної обстановки, викликані діями озброєних злочинців і інших особливо небезпечних осіб, злочинних угруповань, масових заворушень в населених пунктах [4, 8-9]. Сьогодні працівники поліції діють в екстремальних ситуаціях при виконанні бойових завдань у зоні антитерористичної операції.

Проте програма підготовки поліцейських не передбачає навчання теорії та практики ведення загальновійськового бою.

У зв'язку з цим виникає необхідності більш ретельного вивчення питання щодо перегляду програми, розробки, планування та визначення тематики занять за предметом навчання тактико-спеціальна підготовка. Тому, на нашу думку, доцільно було б ввести у курс ТСП військову топографію (розділ топографії, що включає розробку засобів

вивчення і розвідки місцевості з метою використання її в бойових умовах) та військово-інженерну підготовку (теорія і практика організації і виконання військами різноманітних військових задач, у тому числі і з інженерного забезпечення бою).

Метою вивчення цих дисциплін є набуття навичок, які необхідні для успішного виконання бойових задач, підвищення захисту особового складу і бойової техніки від всіх сучасних засобів ураження, а також для ускладнення дій противника.

Важливим є закріплення теоретичної частини курсу ТСП. Для цього необхідно провести тренувальний польовий вихід для закріплення теоретичних знань і практичних навичок поліцейських під час виконання службових завдань в екстремальних умовах.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Закон України «Про Національну поліцію». – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
2. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України». – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92/2016/page>
3. Система підготовки кадрів для сил безпеки України: проблеми та перспективи розвитку: аналітична доп. / С. В. Сьомін, О. О. Резнікова; за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К.: НІСД, 2016. – 50 с.
4. Тактико-спеціальна підготовка працівників ОВС України: навчальний посібник / С. М. Банах, В. Р. Булачек, І. С. Винярчук, Ю. Р. Йосипів та ін. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 300 с.

Надійшла до редколегії 14.03.2017

ЕВТУШОК В. А., ЛЫЖНИК А. С. ПОДГОТОВКА ПОЛИЦЕЙСКИХ В КОНТЕКСТЕ МОДЕРНИЗАЦИИ СЕКТОРА БЕЗОПАСНОСТИ И ОБОРОНЫ УКРАИНЫ

В статье рассмотрены особенности подготовки полицейских в контексте развития и модернизации сектора безопасности и обороны Украины. Авторами выделены важность курса тактико-специальная подготовка и предложено расширение курса такими дисциплинами как военная топография и военно - инженерная подготовка.

Ключевые слова: Национальная полиция, тактико-специальная подготовка, безопасность, оборона, экстремальные условия.

YEVTUSHOK V. A., LYZHNIK O. S. POLICE TRAINING IN THE CONTEXT OF THE MODERNIZATION OF THE SECURITY SECTOR AND DEFENSE OF UKRAINE

The article discusses the peculiarities of police training in the context of development and modernization of the security and defense of Ukraine. The authors singled out the importance of the exchange of tactical and special training course and proposed expanding disciplines such as military and military topography and military engineering training.

Keywords: national police, tactical and special training, security, defense, extreme conditions.